

POLSKA AKADEMIA NAUK

KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LIII

OSSOLINEUM

1986

PL ISSN 000 - 6829

www.rcin.org.pl

NOS AUTEURS

MARIAN BISKUP — *professeur*; Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences
Centre d'Histoire de la Poméranie Orientale à Toruń (rue Dzierżyńskiego 21, 87-100
Toruń); spécialisation: histoire de la Poméranie.

LUDWIK HASS — *professeur agrégé*; Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences
(Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa); spécialisation: histoire des
structures sociales et des mouvements sociaux au XIXe et au XXe siècle.

WOJCIECH IWAŃCZAK — *docteur*; Institut d'Histoire de l'École pédagogique supérieure
Jan Kochanowski à Kielce (rue Śniadeckich 30, 25-366 Kielce); spécialisation:
histoire de la civilisation médiévale.

MARCIN KAMLER — *docteur*; Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences
spécialisation: histoire économique et sociale du XVIe et du XVIIe siècle.

TADEUSZ KOTULA — *professeur*; Institut d'Histoire de l'Université de Wrocław (rue
Szewska 49, 50-139 Wrocław); spécialisation: histoire ancienne.

HENRYK LITWIN — *assistant*; Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences;
spécialisation: histoire sociale de la Pologne au XVIe et au XVIIe siècle.

LIDIA MULARSKA-ANDZIAK — *assistante*; Institut d'Histoire de l'Université de Varsovie
(rue Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-325 Warszawa); spécialisation: histoire des
relations diplomatiques pendant et après la Deuxième Guerre mondiale.

ANDRZEJ SZWARC — *docteur*; Institut d'Histoire de l'Université de Varsovie; spécia-
lisation: histoire sociale du IXe siècle.

ROMAN WAPIŃSKI — *professeur*; Institut d'Histoire de l'Université de Gdańsk (rue Wita
Stwosza 55, 80-932 Gdańsk), spécialisation: histoire de la Pologne au XIXe siècle.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

53

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1986

COMITE DE REDACTION

Jan Baszkiewicz (Président), Maria Bogucka, Antoni Czacharowski,
Jerzy Kłoczowski, Ryszard Kołodziejczyk, Antoni Mączak,
Janusz Pajewski, Andrzej Pilch, Stanisław Russocki, Franciszek Ryszka,
Monika Senkowska-Gluck, Marek Sędek, Tomasz Szarota,
Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Andrzej Wyczański,
Janusz Żarnowski

REDACTION

Maria Bogucka (rédacteur en chef)
Stanisław Russocki, Stanisław Trawkowski (rédacteurs adjoints)
Marek Sędek (secrétaire)
Tomasz Szarota

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00 - 272 Warszawa

Adresse téléphonique :
HISTORIOPAN

REDAKTORZY WYDAWNICTWA

Halina Bukowiecka, Karolina Hansen, Izabella Rodzik

REDAKTOR TECHNICZNY

Grażyna Ralska

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo,
Wrocław 1986

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo
Wrocław 1986

Nakład: 740 egz.

Objętość ark. wyd. 22,50, ark. druk. 21,75

Papier druk. sat. kl. III, 70 g, A-1

Oddano do składania 1985. 12. 18

Podpisano do druku 1986. 10. 15

Druk ukończono w październiku 1986

Wrocławska Drukarnia Naukowa

Zam. 1032/86 Cena zł 300,—

SOMMAIRE

ETUDES

Marian Biskup, Entwicklung des Netzes der altpreußischen Städte bis zur zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts	5
Wojciech Iwańczak, Bohemian Court Culture of the Late Middle Ages	29
Henryk Litwin, The Polish Magnates, 1454—1648. The Shaping of an Estate	63
Ludwik Hass, La franc-maçonnerie et les sciences occultes au XVIII ^e siècle. Jean-Luc-Louis de Toux de Salvert	93
Andrzej Szwarc, Les facteurs déterminant l'activité culturelle et sociale de l'intelligentsia provinciale du Royaume de Pologne après l'insurrection de janvier 1863	117
Roman Wapiński, The Generations of the Second Polish Republic	145
Lidia Mularska - Andziak, US Policy Towards Spain. 1945 -1953	183

RECHERCHE HISTORIQUE. COURANTS ET STRUCTURES

Tadeusz Kotula, L'histoire ancienne en Pologne. Etat des recherches (1983) et perspectives d'évolution	205
Marcin Kamler, Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences. Orientations des recherches, projets	219

COMPTES RENDUS

- Stanisław Gierszewski, *The Vistula in the History of Poland* (A. Wyrobisz); Eric Christiansen, *The Northern Crusades. The Baltic and the Catholic Frontier 1100 - 1525* (K. Górski); Janina Bieniarzówna, Jan M. Malecki, *Histoire de Cracovie, vol. II : Cracovie aux XVIe - XVIIIe s.* (A. Wyrobisz); Juliusz Chrościcki, *L'art et la politique. Les fonctions de propagande de l'art à l'époque des rois de Vasa, 1587 - 1668* (E. Opaliński); Old Polish Society. *Studies and Sketches* (A. Karpiński); Henryk Piasecki, *The Jewish Section of the Polish Social-Democratic Party and the Jewish Social-Democratic Party, 1892 - 1919/20* (L. Hass); Edward Długajczyk, *The Silesian Sanacja Camp, 1926 - 1939. An Outline Political History* (W. T. Kulesza); Tomasz Szarota, Stefan Rowecki «Grot» (E. Duraczyński); Krzysztof Dunin-Wąsowicz, *Varsovie dans les années 1939 - 1945* (E. C. Król) 229

- NOTES 275

VIE SCIENTIFIQUE

- Jan Kochanowski, 1584 - 1984. *L'époque — l'oeuvre — la réception.* Warszawa, les 15 - 19 octobre 1984 (Andrzej Karpiński) . . . 341

NECROLOGIE

- Henryk Łowmiański. 1898 - 1984 (Tadeusz Wasilewski) . . . 346

ACTA POLONIAE HISTORICA

Revue semestrielle rédigée sous les auspices du Comité des Sciences Historiques et de l'Institut d'Histoire de l'Académie Polonaise des Sciences

Président du Comité de Direction : Jan BASZKIEWICZ

Rédacteur en chef : Maria BOGUCA

Vol. LII, 1985, 320 pages

ETUDES

Roman Michałowski, *Restauratio Poloniae* dans l'idéologie dynastique de Gallus Anonymus

Henryk Samsonowicz, Die Zünfte im mittelalterlichen Polen

Stanisław Płaza, Changes in the Political System of the Polish Commonwealth After the Extinction of the Jagellonian Dynasty

Henryk Olszewski, The Political System and Political Thought in Poland During the Reign of John Sobieski

Janusz Żarnowski, Le système de protection des minorités et la Pologne

Henryk Bułhak, La médiation de la Pologne entre la Roumanie et l'U.R.S.S. avant l'Accord de Moscou (1928 - 1929)

Marian M. Drozdowski, The Attitude of Sikorski's Government to the Tragedy of the Polish Jews (1939—1944)

RECHERCHE HISTORIQUE. COURANTS ET STRUCTURES

Maria Koczerska, Etat et perspectives des recherches sur Jan Długosz

COMPTE RENDUS — NOTES — VIE SCIENTIFIQUE

Rédaction : Rynek Starego Miasta 29/31, 02-272 Warszawa, Polska

Maison d'Édition : « OSSOLINEUM », Rynek 9, 50-106 Wrocław, Polska

Pour commande à l'étranger : « ARS POLONA », Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa, Pologne

Librairie Polonaise à Paris, 123, Boulevard st Germain, Paris 75006, France

European Publishers Representatives, Inc. 11-03 46th Avenue, Long Island City, New York 11191 USA

A PARAITRE DANS LE LIV VOLUME:

Andrzej Dziubiński

La fabrication et le commerce du sucre au Maroc aux XVIe et XVIIIe siècles

Janusz Tazbir

Les visions d'avenir dans la culture de l'ancienne Pologne

Piotr Łossowski

The Idea of a United Europe, 1918—1939

Jan E. Zamojski

La résonance de l'insurrection du ghetto de Varsovie dans la communauté juive en France (1943 - 1944)

Ireneusz T. Kolendo

The Question of Borders and of a Post-War Union in Polish-Czechoslovak Relation During the Years 1940—1943

ACTA POLONIAE HISTORICA

Your can order this periodical directly through the Polish Foreign Trade Enterprise "Ars Polona", Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa P.O.B. 1001, **POLAND** or through the larger bookshops in your country i.a.:

— Globus Vertrieb Ausländischer Zeitschriften, Höchstädtplatz 3, A-1200 **Wien, AUSTRIA**,

— Agence et Messageries de la Presse S.A., 1, rue de la Petite-Ile, 1070 **Bruxelles, BELGIUM**,

— Helios, Literatur-Vertriebs GmbH, 1 Berlin 52, Eichborndamm 141-167, **BERLIN-WEST**,

— Polish Voice Publishing Co. Ltd., 1089 Queen Street West, **Toronto, Ontario M6J 1H5, CANADA**,

— Rhodos, 36, Strandgade, DK-1401 **Copenhagen K, DENMARK**,

— W.E. Saarbach GmbH, Postfach 10 16 10, 5 **Köln 1, FOLLERSTRASSE 2, FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY**,

— Rautatierkirjakaupa Oy, Kampinkatu 2, 00101 **Helsinki, FINLAND**,

— Librairie Polonaise à Paris, 123, Boulevard st Germain, 75006 **Paris, FRANCE**,

— EarlsCourt Publications Ltd., 129/130 Shepherd's Bush Centre, **London W. 12, GREAT BRITAIN**,

— Licosa Libreria Commissionaria Sansoni, Via Lamarmora 45, I 50121 **Firenze, ITALY**,

— Martinus Nijhoff Booksellers and Subscription Agents, P.O.B. 269, NL-2501 **AX The Hague, THE NETHERLANDS**,

— Narvesens Litteraturljeneste, P.O.B. 6125, **Oslo 6, NORWAY**,

— Libreria Herder, 26, Calle de Balmes, **Barcelona 7, SPAIN**,

— AST International P.O.Box 12013, S-10221 **Stockholm, SWEDEN**,

— Librairie Rousseau, 36, rue Jean-Jacques Rousseau, 1201 **Genève, SWITZERLAND**,

— European Publishers Representatives, Inc. 1103, 46th Avenue Long Island City, **New York, USA**,

— Polish Publication Center, Imported Books and Magazines, 2917, N. Central Park Avenue, **Chicago, Illinois 60618, USA**.

Payment for ACTA POLONIAE HISTORICA can be also effected by a bank cheque or International Money Order if it is not contrary to local currency regulations. When ordering this periodical directly through "Ars Polona" please remit the sum due (in local currency) in accordance with the catalogue price of the periodical ordered, adding postage cost amounting to 5% for European countries and 10% for overseas countries (minimum postage no less than US \$ 1.00 or equivalent). The sum may be remitted through the local bank.

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 1986

Cena prenumeraty rocznej zł 500.—

Cena prenumeraty półrocznej zł 250.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XV Oddział w Warszawie, nr 1153-201045-139-11. Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę pocztą zwykłą jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

Termin wpłacania prenumeraty na kraj (na ogólnie przyjętych warunkach) i za granicę:

— do dnia 10 listopada na I półrocze roku następnego oraz na cały rok następny.

SPRZEDAŻ NUMERÓW BIEŻĄCYCH I ARCHIWALNYCH

w Księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN. Adres: OR PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa, konto PKO 1531-912 I Oddział Warszawa.